

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบประสิทธิผลการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าคณะตำบล ในเขตปกครองคณะสงฆ์ภาค 9 ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยโดยใช้วิธีการวิจัยทั้งเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ แบ่งขั้นตอนของการวิจัยออกเป็น 2 ระยะ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าคณะตำบล โดยอธิบายความสัมพันธ์เชิงสาเหตุด้วยรูปแบบความสัมพันธ์แบบสมการโครงสร้างเชิงเส้น (Structural Equation Model) และ 2) สร้างแบบจำลองปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าคณะตำบล และนำผลการวิจัยที่ได้มาพัฒนารูปแบบประสิทธิผลการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าคณะตำบลในเขตปกครองคณะสงฆ์ภาค 9 แล้วนำรูปแบบดังกล่าวไปเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบยืนยัน (Expert Verify) วิพากษ์ให้ข้อเสนอแนะ โดยมีรายละเอียดของการดำเนินการวิจัย ดังนี้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าคณะตำบลในเขตปกครองคณะสงฆ์ภาค 9
2. เพื่อพัฒนารูปแบบประสิทธิผลการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าคณะตำบลในเขตปกครองคณะสงฆ์ภาค 9
3. เพื่อยืนยันรูปแบบประสิทธิผลการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าคณะตำบลในเขตปกครองคณะสงฆ์ภาค 9 โดยผู้เชี่ยวชาญ

สมมติฐานการวิจัย

1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าคณะตำบลในเขตปกครองคณะสงฆ์ภาค 9 ประกอบด้วย ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา (พระสังฆาธิการระดับปกครอง) ปัจจัยด้านการเห็นแบบอย่างที่ดีจากเพื่อนร่วมงาน (สหธรรมิก) ปัจจัยด้านความฉลาดทางอารมณ์ ปัจจัยด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ปัจจัยด้านการมีเหตุผลเชิงจริยธรรม และปัจจัยด้านความเชื่อมั่นในตนเอง

2. ผลการตรวจสอบและวิพากษ์รูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญ มีความเป็นไปได้ในระดับมาก
3. ผลการยืนยันรูปแบบการพัฒนาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สามารถนำไปใช้ได้จริง

วิธีดำเนินการวิจัย

ระยะที่ 1 การวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าคณะ

ตำบล

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

- ตัวแปรอิสระ ได้แก่ 1. ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากพระผู้ใหญ่หรือผู้บังคับบัญชา
2. ปัจจัยด้านความอดทนทางอารมณ์ 3. ปัจจัยด้านแรงจูงใจ 4. ปัจจัยด้านการมีเหตุผลเชิงจริยธรรม
5. ปัจจัยด้านเพื่อนร่วมงาน (สหธรรมมิก)

ตัวแปรคั่นกลาง ได้แก่ ปัจจัยด้านความเชื่อมั่นในตนเอง

ตัวแปรตาม คือ ประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าคณะตำบลในเขตปกครอง
คณะสงฆ์ภาค 9

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ เจ้าคณะตำบลในเขตปกครองคณะสงฆ์ภาค 9
จำนวน 266 รูป โดยใช้สูตรของทาร์โรว์ ยามาเน่

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า

การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Method) เพื่ออธิบายข้อมูล
ทั่วไป สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ความถี่ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติวิเคราะห์เพื่อ
ทดสอบสมมติฐานในการวิจัย ใช้การวิเคราะห์สมการโครงสร้างเชิงเส้น (Structural Equation
Model) โดยใช้โปรแกรมลิสเรล (LISREL) และสหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Correlation) เพื่อ
อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของเจ้าคณะตำบลโดย
กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 (Level of Significant .05)

**การวิจัยระยะที่ 2 เพื่อพัฒนาและยืนยันรูปแบบประสิทธิผลการปฏิบัติหน้าที่ของ
เจ้าคณะตำบลในเขตปกครองคณะสงฆ์ภาค 9 และตรวจสอบยืนยันโดยผู้เชี่ยวชาญ**

1. กลุ่มตัวอย่างเป้าหมาย

1.1 กลุ่มเป้าหมายในการพัฒนารูปแบบ ได้แก่ พระสังฆาธิการระดับปกครองชั้น
ผู้ใหญ่ นักวิชาการทางรัฐประศาสนศาสตร์ นักวิชาการทางด้านปรัชญาและศาสนา และ
นักวิชาการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ 20 ท่าน

1.2 กลุ่มเป้าหมายในการยืนยันรูปแบบ ได้แก่ เจ้าคณะภาค 9, ผู้อำนวยการ
สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด ร้อยเอ็ด มหาสารคาม ขอนแก่น และกาฬสินธุ์ 4 ท่าน , เจ้า
คณะจังหวัดร้อยเอ็ด มหาสารคาม ขอนแก่น และกาฬสินธุ์ 4 รูป ตัวแทนเจ้าพนักงานตำรวจใน
เขตตำรวจภูธร ภาค 4 1 ท่าน รวมเป็น 10 รูป/คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยในระยะที่ 2 เป็นการพัฒนาและยืนยันรูปแบบประสิทธิผลการปฏิบัติหน้าที่
ของเจ้าคณะตำบลในเขตปกครองคณะสงฆ์ภาค 9 โดยผู้วิจัยเสนอร่างรูปแบบดังกล่าวไปยัง
ผู้เชี่ยวชาญและนักวิชาการที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานของเจ้าคณะตำบล จำนวน 20 ท่าน ทำการ
ตรวจสอบและวิพากษ์ให้ข้อเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงรูปแบบประสิทธิผลการปฏิบัติ
หน้าที่ของเจ้าคณะตำบลในเขตปกครองคณะสงฆ์ภาค 9 โดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล
จากแบบสอบถามวิพากษ์รูปแบบการวิจัย ซึ่งมีทั้งแบบสอบถามมาตรฐานค่าและแบบ
วิจารณ์ จากนั้นทำการสังเคราะห์ข้อมูล แล้วนำมาเทียบเคียงกับบริบทการวิจัย แก้ไขปรับปรุง
เพื่อให้ได้รูปแบบประสิทธิผลการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าคณะตำบลในเขตปกครองคณะสงฆ์ภาค 9
ที่มีความเหมาะสมและเสนอเข้าสู่กระบวนการยืนยันต่อไป

3. การวิเคราะห์ข้อมูลและยืนยันรูปแบบการพัฒนา

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยในระยะที่ 2 ซึ่งเป็นการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยคะแนน
(Mean) แทนระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบยืนยัน การวิจัยขั้นตอนนี้ผู้วิจัย
วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปในการประมวลผล ซึ่งกำหนดคะแนน
แทนระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญไว้ 5 ระดับ ตามวิธีการของลิเคอร์ท (Likert) คือ
มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ในการพิจารณาค่าเฉลี่ยคะแนน (Mean) แทนระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ในการตรวจสอบยืนยัน เป็นการดำเนินการวิจัยเพื่อหาคำตอบสมมติฐาน ข้อที่ 3 ว่า การพัฒนา รูปแบบประสิทธิผลการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าคณะตำบลในเขตปกครองคณะสงฆ์ภาค 9 ที่ผู้วิจัย สร้างขึ้นนั้น มีความเป็นไปได้ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุดอย่างไร รวมทั้งการ วิเคราะห์ห้วงวิพากษ์และข้อเสนอแนะที่ได้จากแบบสอบถามยืนยันรูปแบบการวิจัย เพื่อนำ ผล การวิเคราะห์ข้อมูลมาจัดทำรูปแบบประสิทธิผลการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าคณะตำบลในเขต ปกครองคณะสงฆ์ภาค 9 ที่สมบูรณ์ถูกต้อง

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง

เจ้าคณะตำบลในเขตปกครองคณะสงฆ์ภาค 9 จำนวน 266 รูป

จำแนกตามอายุ พบว่า เจ้าคณะตำบล มีอายุ ต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 20 รูป (ร้อยละ 7.50) 30-40 ปี จำนวน 47 รูป (ร้อยละ 17.70) 41-50 ปี จำนวน 110 รูป (ร้อยละ 41.40) และ มากกว่า 50 ปี ขึ้นไป จำนวน 89 คน (ร้อยละ 33.50)

จำแนกตามจำนวนพรรษา พบว่า เจ้าคณะตำบล มีจำนวนพรรษา ต่ำกว่า 5 พรรษา จำนวน 10 รูป (ร้อยละ 3.80) 6-10 ปี จำนวน 59 รูป (ร้อยละ 22.20) 11-15 ปี จำนวน 83 รูป (ร้อยละ 31.20) และ มากกว่า 15 พรรษาขึ้นไป จำนวน 114 รูป (ร้อยละ 42.90)

จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า เจ้าคณะตำบล สำเร็จการศึกษา ระดับประถมศึกษา จำนวน 25 รูป (ร้อยละ 9.40) มัธยมศึกษา จำนวน 76 รูป (ร้อยละ 28.60) อนุปริญญา จำนวน 56 รูป (ร้อยละ 21.10) และ ตั้งแต่ระดับปริญญาตรีขึ้นไป จำนวน 109 รูป (ร้อยละ 41.00)

จำแนกตามระยะเวลาในการปฏิบัติงาน พบว่า เจ้าคณะตำบล มีระยะเวลาในการ ปฏิบัติงาน ต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 32 รูป (ร้อยละ 12.00) 5-10 ปี จำนวน 41 รูป (ร้อยละ 15.40) 11-15 ปี จำนวน 83 รูป (ร้อยละ 31.20) และ มากกว่า 15 ปี ขึ้นไป จำนวน 110 รูป (ร้อยละ 41.40)

จำแนกตามจังหวัดที่ปฏิบัติงาน พบว่า เจ้าคณะตำบล ปฏิบัติงานในจังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 47 รูป (ร้อยละ 17.70) จังหวัดขอนแก่น จำนวน 83 รูป (ร้อยละ 31.20) มหาสารคาม จำนวน 56 รูป (ร้อยละ 21.10) และ ร้อยเอ็ด จำนวน 80 รูป (ร้อยละ 30.10)

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของเจ้าคณะตำบล

ผลการวิจัยพบว่า เส้นทางการอิทธิพลปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของเจ้าคณะตำบลที่มีอิทธิพลทางตรง และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ตามการทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์สมการ โครงสร้างเชิงเส้นโดยใช้โปรแกรมลิสเรล (LISREL for Windows) และสหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Correlation) คือ ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา ปัจจัยด้านความฉลาดทางอารมณ์ ปัจจัยด้านความมีเหตุผลเชิงจริยธรรม และปัจจัยด้านความเชื่อมั่นในตนเอง

3. ผลการพัฒนารูปแบบ

ผลการพัฒนารูปแบบประสิทธิผลการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าคณะตำบลในเขตปกครองคณะสงฆ์ภาค 9 ได้แนวทางการพัฒนาเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเจ้าคณะตำบล จำนวน 4 แนวทาง คือ แนวทางการพัฒนาแรงสนับสนุนจากพระผู้ใหญ่หรือผู้บังคับบัญชา แนวทางการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ในการทำงาน แนวทางการพัฒนาความมีเหตุผลเชิงจริยธรรม และแนวทางการพัฒนาสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง

4. ผลการตรวจสอบยืนยันรูปแบบการพัฒนา

การประเมินผลตรวจสอบการพัฒนารูปแบบประสิทธิผลการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าคณะตำบลในเขตปกครองคณะสงฆ์ภาค 9 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยผู้เชี่ยวชาญ (Expert Verify) จำนวน 20 ท่าน พบว่า รูปแบบประสิทธิผลการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าคณะตำบลในเขตปกครองคณะสงฆ์ภาค 9 มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก และผลการยืนยันจากผู้เชี่ยวชาญกลุ่ม 2 ประกอบด้วย เจ้าคณะภาค 9, ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด ร้อยเอ็ด มหาสารคาม ขอนแก่น และกาฬสินธุ์ 4 ท่าน, เจ้าคณะจังหวัดร้อยเอ็ด มหาสารคาม ขอนแก่น และกาฬสินธุ์ 4 รูป ตัวแทนเจ้าพนักงานตำรวจในเขตตำรวจภูธร ภาค 4 1 ท่าน รวมเป็น 10 รูป/คน ยืนยันว่ารูปแบบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าคณะตำบลได้จริง

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาแบบจำลองความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของเจ้าคณะตำบลในเขตปกครองคณะสงฆ์ภาค 9

ผู้วิจัยตั้งสมมติฐานการวิจัยว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของเจ้าคณะตำบล มี 6 ปัจจัย คือ ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากพระผู้ใหญ่หรือผู้บังคับบัญชา ปัจจัยด้านความฉลาด

ทางอารมณ์ ปัจจัยด้านแรงจูงในการปฏิบัติงาน ปัจจัยด้านการเป็นผู้มีเหตุผลเชิงจริยธรรม ปัจจัยด้านเพื่อนร่วมงาน และปัจจัยด้านความเชื่อมั่นในตนเอง จากผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของเจ้าคณะตำบลในเขตปกครองคณะสงฆ์ภาค 9 พบว่า มี 4 ปัจจัย ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ตามการทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์สมการ โครงสร้างเชิงเส้น โดยใช้โปรแกรมลิสเรล (LISREL for Windows) และสหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Correlation) ผู้วิจัยจึงได้นำปัจจัยทั้ง 4 ปัจจัย มาอภิปราย ดังนี้

1.1 ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชาหรือพระผู้ใหญ่

เป็นปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าคณะตำบลในเขตปกครองคณะสงฆ์ภาค 9 สอดคล้องกับ รวีกาญจน์ เคื่อนดาว (2547 : 274) ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการขับข้อย่างปลอดภัยของพนักงานขับรถโดยสารประจำทาง ขสมก. จำนวน 413 คน พบว่า พนักงานที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากหัวหน้ามาก เป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการขับข้อย่างปลอดภัยมากกว่า และมีพฤติกรรมการขับข้อย่างมีมารยาทมากกว่าพนักงานประเภทตรงข้าม อภิศิ โสภางค์ (2547 : 232) ได้ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการทำงานอย่างมีจริยธรรมของเจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้ จำนวน 326 คน พบว่าเจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้ที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากหัวหน้ามาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรม การทำงานมุ่งอนาคตสูงกว่าเจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้ที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากหัวหน้าน้อย นีออน พิณประดิษฐ์ และคณะ (2546 : 221) ศึกษาตัวบ่งชี้ทางจิตสังคม พฤติกรรมการทำงานของข้าราชการตำรวจสังกัดตำรวจภูธรภาค 4 จำนวน 1,209 นาย พบว่าตำรวจที่มีการสนับสนุนทางสังคมมาก มีพฤติกรรมการทำงานสูงกว่าผู้ที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมน้อย บังอร ไสพส และอัจฉรา วงศ์วัฒนมงคล (2539 : 82) ศึกษาปัจจัยสาเหตุและผลของความเครียดในการทำงานของผู้บริหารในวงราชการไทย โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารซึ่งเป็นข้าราชการระดับ 5 ถึง 8 จากกระทรวงต่าง ๆ 5 กระทรวง จำนวน 174 คน พบว่าผู้บริหารที่ได้รับการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงานรวมไปถึงการได้รับมอบหมายให้มีอำนาจในตำแหน่งของตน เป็นตัวแปรเชิงสาเหตุที่ทำนายความรู้สึกและทัศนคติที่มีต่องาน อันได้แก่ ความเครียด และความพึงพอใจในการทำงานได้ 34% และยังพบว่าผู้บริหารที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมมากที่สุด มีความพึงพอใจในการทำงานและมีประสิทธิภาพในการทำงานมากที่สุด

ดังนั้นจากข้อค้นพบในงานวิจัย ทำให้ทราบว่า ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากพระผู้ใหญ่หรือผู้บังคับบัญชามีผลต่อการปฏิบัติงานของพระเจ้าคณะตำบลในเขตปกครองคณะสงฆ์ภาค 9 การพัฒนาเจ้าคณะตำบลให้ได้รับแรงสนับสนุนจากพระผู้ใหญ่หรือผู้บังคับบัญชา เพื่อการปฏิบัติงานในหน้าที่ได้อย่างเต็มความสามารถ เจ้าคณะตำบลควรจะต้องมีความรู้และเทคนิควิธีการในการทำงาน ดังนี้

- 1.1.1 องค์กรความรู้เรื่องสายการบังคับบัญชาตามกฎหมายคณะสงฆ์
- 1.1.2 องค์กรความรู้เรื่องภาวะผู้นำและผู้ตามที่ดี
- 1.1.3 ทักษะการพัฒนาจริยวัตรหรือบุคลิกภาพ
- 1.1.4 การมีทักษะการสื่อสารที่ดีทั้งกับพระผู้ใหญ่และเพื่อนสหธรรมิก
- 1.1.5 ความสามารถในการทำงานเป็นทีมร่วมกับสหธรรมิกผู้อื่น
- 1.1.6 การมีทักษะการวางแผนในการทำงานที่ดี

1.2 ปัจจัยด้านความฉลาดทางอารมณ์

เป็นปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าคณะตำบลในเขตปกครองคณะสงฆ์ภาค 9 สอดคล้องกับ รวีกาญจน์ เดือนดาว (2547 : 274) ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการขับขี้อย่างปลอดภัยของพนักงานขับรถโดยสารประจำทางขสมก. จำนวน 413 คน พบว่า พนักงานขับรถที่ยังอยู่ในสถานการณ์ชั่วอยู่ในการขับขี้นาน จะยังมีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการขับขี้อย่างปลอดภัยมากกว่าพนักงานขับรถประเภทตรงข้าม ชัยยุทธ กุลตั้งวัฒนา และคณะ (2547 : 63) ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมจริยธรรมในการบริการของมัคคุเทศก์ไทยที่ได้รับใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์จาก การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยจำนวน 598 คน พบว่า มัคคุเทศก์ที่อยู่ในสถานการณ์ทำงานที่มีลักษณะชั่วอยู่น้อย เป็นผู้ที่มีความทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมจริยธรรมในงานและมีพฤติกรรมชื่อเสียงมากกว่า มัคคุเทศก์ประเภทตรงข้าม เกษม จันทร์ (2541 : 261) ศึกษาตัวแปรที่สามารถทำนายพฤติกรรมเสี่ยง ต่อการเสพยาบ้าของนักเรียน โดยใช้การวิเคราะห์จำแนกประเภท ซึ่งสามารถคาดคะเนความถูกต้องของการเป็นสมาชิกกลุ่ม ได้อย่างสูงถึง 85.51% โดยที่ตัวแปรการอยู่ในสถานการณ์เสี่ยงต่อการเสพยาบ้ามีน้ำหนักในการทำนายพฤติกรรมได้สูงสุด แสดงให้เห็นว่าการที่เยาวชนจะมีพฤติกรรมการเสพยาบ้าจะเป็นผู้ที่อยู่ในสถานการณ์เสี่ยง คืออยู่ในสถานการณ์ที่มีการซื้อขายและสามารถที่จะหาขายบ้างมาเสพได้ง่าย พฤติกรรมการเลือกตั้ง ดวงเดือน พันธุมนาวัน และเพ็ญแข ประจวบจันติก (2520 : 224) ได้ทำการวิจัยเชิงทดลอง โดยศึกษาพฤติกรรมชื่อเสียงของวัยรุ่นไทยที่อยู่

ในสถานการณ์ช่วยๆ โดยการจัดสร้างอุปกรณ์ให้วัยรุ่นที่เข้ารับการทดลองเข้าไปเล่นเกมสื่ เพื่อชิงรางวัลที่มีค่าพอประมาณ ทั้งนี้การเล่นเกมส์ดังกล่าวผู้วิจัยได้แจ้งให้ผู้เข้ารับการทดลองได้ทราบ ว่า หากเล่นได้คะแนนตามที่ผู้วิจัยกำหนด จะได้ของรางวัล ซึ่งการทดลองนี้ ทางคณะผู้วิจัยจะทราบคะแนนจากการเล่นเกมสื่ของผู้เข้ารับการทดลองทุกครั้งแต่ทางผู้วิจัยจะปล่อยให้ผู้เข้ารับการทดลองได้เล่นเกมสื่อย่างอิสระโดยปราศจากการควบคุม และให้นำผลคะแนนมาแจ้งแก่คณะกรรมการ ทั้งนี้ก็เพื่อที่จะศึกษาพฤติกรรมชื่อสัตย์ของผู้เข้ารับการทดลองที่อยู่ในสถานการณ์ช่วยๆ ต่าง ๆ จากผลการทดลองนี้ปรากฏว่า วัยรุ่นชายราวครึ่งหนึ่ง (53.6%) ที่ร่วมเล่นเกมสื่ มีพฤติกรรมโกงเพื่อที่จะให้ได้รับรางวัล

ดังนั้นจากข้อค้นพบในงานวิจัย ทำให้ทราบว่า ปัจจัยด้านการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ เพื่อเผชิญสถานการณ์ช่วยๆ ในการปฏิบัติงาน มีผลต่อการปฏิบัติงานของเจ้าคณะตำบลในเขตปกครองคณะสงฆ์ ภาค 9 การพัฒนาเจ้าคณะตำบลให้เป็นผู้มีความอดทนอดกลั้นต่อสถานการณ์ช่วยๆ หรือมีความฉลาดทางอารมณ์ในการปฏิบัติงาน เจ้าคณะตำบลควรจะต้องเรียนรู้และมีเทคนิควิธีการในการทำงาน ดังนี้

- 1.2.1 ฝึกการรู้เท่าทันอารมณ์ของตนเอง
- 1.2.2 ฝึกการให้เกียรติเพื่อนสหธรรมิกหรือญาติธรรมท่านอื่นๆ ให้เป็นนิสัย
- 1.2.3 นำเทคนิคการบริหารจัดการความขัดแย้งมาใช้ในการทำงาน
- 1.2.4 นำเทคนิคการทำงานภายใต้สภาวะความกดดันต่าง ๆ มาปรับใช้
- 1.2.5 ฝึกการสร้างวิกฤตเป็นโอกาสด้วยความสร้างสรรค์
- 1.2.6 ฝึกเจริญสมาธิภาวนาเพื่อพัฒนาความสุ่มรอบครอบ

1.3 ปัจจัยด้านการเป็นผู้มีเหตุผลเชิงจริยธรรม

เป็นปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าคณะตำบลในเขตปกครองคณะสงฆ์ภาค 9 สอดคล้องกับ นิชาภัทร โพธิ์บาง (2550 : 183) ได้ศึกษาลักษณะจิตใจและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการทำงานราชการอย่างมีจริยธรรมของเจ้าหน้าที่การเงิน และบัญชีสามารถทำนายพฤติกรรมการทำงานราชการอย่างมีจริยธรรมแต่ละด้านได้ชัดเจน ทำนายพฤติกรรมตามค่านิยมกล้ายืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง มีตัวทำนายสำคัญเรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ ทศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการทำงานอย่างมีจริยธรรม สถานการณ์ช่วยๆ ในการทำงาน เหตุผลเชิงจริยธรรม วิชาสถิติ ชั่ววัถลี และคณะ (2547 : 171) ศึกษาข้าราชการระดับ 3-10 ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงมหาดไทย จำนวน 2,027 คน พบว่า เหตุผลเชิงจริยธรรมมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมตาม

ค่านิยมซื้อสัตย์รับผิดชอบโดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลรวม.09 ซึ่งหมายความว่าข้าราชการที่มีความสามารถในการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงมีพฤติกรรมตามค่านิยมซื้อสัตย์รับผิดชอบสูงกว่าข้าราชการที่มีลักษณะตรงข้าม นีออน พินประคิษฐ์ และคณะ (2546 : 221) ได้ศึกษาตัวบ่งชี้ทางจิตสังคัมพฤติกรรมการทำงานข้าราชการตำรวจสังกัดตำรวจภูธรภาค 4 จำนวน 1,209 นาย พบว่าเหตุผลเชิงจริยธรรม เป็นตัวทำนายที่สำคัญร่วมกับจิตลักษณะเดิมอีก 2 ตัว รวมเป็น 3 ตัว สามารถทำนายพฤติกรรมการทำงานของสายสอบสวนได้ 39.7% และสายป้องกันและปราบปราม 36.8 % โกศล มีคุณ และณรงค์ เขียมเมฆ (2545 : 50) ศึกษาผลของการฝึกใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมที่มีต่อจิตลักษณะและพฤติกรรมจริยธรรมของครูอาจารย์ที่สอนในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี จำนวน 276 คน พบว่าครูอาจารย์ที่มีเหตุผลเชิงจริยธรรมสูงมีพฤติกรรมการทำงานอย่างมีจริยธรรมสูงกว่าผู้ที่มีเหตุผลเชิงจริยธรรมต่ำ ศุภชัย สุพรรณทอง (2544 : 245) ได้ศึกษาปัจจัยทางจิตและสถานการณ์ที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการเลือกตั้งอย่างมีจริยธรรมของนักศึกษาระดับปริญญาตรี พบว่า ผู้ที่มีเหตุผลเชิงจริยธรรมสูง มีพฤติกรรมการเลือกตั้งอย่างมีจริยธรรมมากกว่าผู้ที่มีเหตุผลเชิงจริยธรรมต่ำ

ดังนั้นจากข้อค้นพบในงานวิจัย ทำให้ทราบว่า ปัจจัยด้านการเป็นผู้มีเหตุผลเชิงจริยธรรม มีผลต่อการปฏิบัติงานของเจ้าคณะตำบลในเขตปกครองคณะสงฆ์ ภาค 9 การพัฒนาเจ้าคณะตำบลให้เป็นผู้มีหลักการและเหตุผล มีความคิดรอบคอบในการปฏิบัติงานเจ้าคณะตำบลควรจะต้องเรียนรู้และมีเทคนิควิธีการในการทำงาน ดังนี้

- 1.3.1 การมีทัศนคติเชิงบวกต่องานที่ทำ
- 1.3.2 องค์ความรู้เรื่องทฤษฎีของโคลเบิร์ต
- 1.3.3 องค์ความรู้เรื่องทฤษฎีของเพียเจท์
- 1.3.4 พุทธวิธีทางการบริหาร (หิริ โอตตปปะ)
- 1.3.5 ฝึกรการใช้วิจารณ์อย่างเหมาะสม
- 1.3.6 ฝึกรการแยกแยะผิดชอบชั่วดี สีขาว สีดำ

1.4 ปัจจัยด้านความเชื่อมั่นในตนเอง

เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของเจ้าคณะตำบลในเขตปกครองคณะสงฆ์ภาค 9 สอดคล้องกับ ชวนชัย เชื้อสาธุชน (2546 : 244) ได้ศึกษาตัวบ่งชี้ทางจิตสังคัมของพฤติกรรมประหัตพยากรของอาจารย์ในสถาบันราชภัฏ พบว่า ความเชื่อมั่นในตนเองสามารถทำนายพฤติกรรมประหัตเวลาได้ 38% ทำนายพฤติกรรมประหัต พลังงานและวัสดุสำนักงานได้ 31% และทำนายพฤติกรรมประหัตในการใช้จ่ายได้ 33% นีออน พินประคิษฐ์ และคณะ (2546

: 221) ได้ศึกษาตัวบ่งชี้ทางจิตสังคมของพฤติกรรมการทำงานในข้าราชการตำรวจสังกัด ตำรวจภูธรภาค 4 พบว่า ข้าราชการตำรวจ กลุ่มที่ทำงานมีประสิทธิภาพสูง และกลุ่มที่ทำงานมี ประสิทธิภาพน้อยกว่า มีความเชื่อมั่นในตนเองไม่แตกต่างกัน แต่อย่างไรก็ตาม ความเชื่อมั่นใน ตนเองเป็นตัวแปรทำนายที่สำคัญในพฤติกรรมการปฏิบัติงานของกลุ่มข้าราชการตำรวจในชั้น ประทวน ร่วมกับตัวแปรอื่น ๆ อีก 8 ตัวแปร คือสุขภาพจิตในการทำงาน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม การมีแบบอย่างที่ดี การสนับสนุน ทางสังคม ความใกล้ชิดทางศาสนาและทัศนคติต่ออาชีพ สุขชัย สุพรรณทอง (2544 : 245) ได้ ศึกษา ปัจจัยทางจิตและสถานการณ์ที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการเลือกตั้งอย่างมีจริยธรรมของ นักศึกษาสถาบันราชภัฏ พบว่า นักศึกษาที่มีความเชื่อมั่นในตนเองด้านการเมืองสูง เป็นผู้ที่มี พฤติกรรมในการเลือกตั้งอย่างมีจริยธรรมสูง พรรณราย พิทักษ์เจริญ (2543 : 254) ได้ศึกษาจิต ลักษณะและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมสุขภาพกายและจิตของข้าราชการสูงอายุ พบว่า ความเชื่อมั่นในตนเองต่อสุขภาพร่วมกับความรู้และทัศนคติ ทำให้สามารถทำนายความ แปรปรวนของพฤติกรรมการปรับตัวเรื่องการเงินของข้าราชการได้มากขึ้นอย่างชัดเจน ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ (2540 : 133) ได้ศึกษาความเชื่อและการปฏิบัติทางพุทธศาสนา ของคนไทย การปลูกฝังและอบรม คุณธรรม พบว่า ถ้าบุคคลมีความเชื่อในการที่ตนเองจะ ควบคุมเหตุการณ์ได้มากกว่าจะเชื่อว่าจะเกิดโดยความบังเอิญ จะเป็นผู้ที่มีประสิทธิภาพในการทำงาน สูง ดังที่พบอย่างชัดเจนในกรุงเทพมหานครกว่า 400 คนบังอร โสฬส (2536 : 82) ได้ ศึกษา การศึกษาข้ามวัฒนธรรมด้านปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวกับประสิทธิภาพการทำงานของ หัวหน้าในธนาคาร ไทยและอเมริกัน พบว่า ความเชื่อมั่นในตนเองร่วมกับเหตุผลเชิงจริยธรรม ทัศนคติที่ดีต่องานและประสบการณ์การทำงานสามารถทำนายประสิทธิภาพในงานของหัวหน้า ธนาคารไทยได้ 59 %

ดังนั้นจากข้อค้นพบในงานวิจัย ทำให้ทราบว่า ปัจจัยด้านการมีความเชื่อมั่นในตนเอง มีผลต่อการปฏิบัติงานของเจ้าคณะตำบลในเขตปกครองคณะสงฆ์ ภาค 9 การพัฒนาเจ้าคณะ ตำบลให้เป็นผู้มีความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าคิดและตัดสินใจในการปฏิบัติงานเจ้าคณะตำบล ควรจะต้องเรียนรู้และมีเทคนิควิธีการในการทำงาน ดังนี้

- 1.4.1 การมีเป้าหมายในการทำงานที่ชัดเจน
- 1.4.2 การฝึกฝนตนเองให้มีจิตใจที่มั่นคง
- 1.4.3 การพัฒนาสมรรถนะในตนเอง
- 1.4.4 การฝึกจัดระเบียบความคิดให้ตนเองเป็นคนละเอียดรอบครอบ

1.4.5 ทักษะการวางแผนที่ดีในการทำงาน

1.4.6 การนำเทคนิค SWOT Analysis มาปรับใช้การทำงาน

ข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบประสิทธิผลการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าคณะตำบล
ในเขตปกครองคณะสงฆ์ภาค 9 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

การวิจัยเรื่องนี้ ปัจจัยการสนับสนุนจากพระผู้ใหญ่หรือผู้บังคับบัญชาเป็นตัวแปร
ที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนารูปแบบประสิทธิผลการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าคณะตำบลในเขต
ปกครองคณะสงฆ์ภาค 9 มากที่สุด ดังนั้น เจ้าคณะตำบลซึ่งเป็นตำแหน่งหนึ่งของพระสังฆาธิการ
จึงควรพัฒนาตนเองให้ได้รับแรงสนับสนุนในการทำงานจากพระผู้ใหญ่ให้มากที่สุด เพื่อ
ผลสัมฤทธิ์ของการปฏิบัติหน้าที่ตามทฤษฎีมนุษยสัมพันธ์ ซึ่งจะต้องเรียนรู้และนำเทคนิควิธีการ
ต่างๆมาใช้ในการทำงาน ทั้งเรื่องความรู้เกี่ยวกับสายการบังคับบัญชาตามกฎหมายคณะสงฆ์ที่
ต้องแสดงความเคารพอ่อนน้อมตามลำดับการปกครอง การมีภาวะผู้นำและการเป็นผู้ตามที่ดี การ
พัฒนาบุคลิกภาพให้เป็นที่น่าเชื่อถือของพระภิกษุด้วยกัน ในฐานะที่ตนเป็นพระผู้รักษาวินัยระงับ
อธิกรณ์อย่างเคร่งครัด การฝึกทักษะการสื่อสารที่ดีกับพระผู้ใหญ่และสหธรรมมิกรูปอื่น ๆ การ
ทำงานร่วมกับผู้อื่นเป็นทีมทั้งฝ่ายบ้านเมืองและฝ่ายพระพุทธศาสนาด้วยกัน และการฝึกทักษะ
การวางแผนในการทำงานที่ดี สิ่งเหล่านี้จะเป็นแรงสนับสนุนให้เจ้าคณะตำบลทำงานได้อย่างมี
ประสิทธิภาพ โดยมีพระผู้ใหญ่ให้การสนับสนุนและให้คำปรึกษาในการทำงานปกครองคณะ
สงฆ์ในเขตรับผิดชอบ ระงับอธิกรณ์พระทุศีลและการเรียไรที่ผิดกฎหมายได้อย่างเต็มที่

2. ข้อเสนอแนะเพื่อทำการวิจัยครั้งต่อไป

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ อยู่ในเขตปกครองคณะสงฆ์ภาค 9
ประกอบด้วย จังหวัดกาฬสินธุ์ ขอนแก่น มหาสารคาม ร้อยเอ็ด ซึ่งเป็นเขตพื้นที่ ที่ผู้วิจัยปฏิบัติ
หน้าที่พระสังฆาธิการอยู่เพียง 4 จังหวัดเท่านั้น การอ้างอิงไปสู่เจ้าคณะตำบลหรือพระสังฆาธิการ
ในท้องที่อื่น ๆ ทั่วประเทศอาจมีข้อจำกัด ดังนั้น จึงควรมีการศึกษาวิจัยการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้า
คณะตำบลหรือพระสังฆาธิการในภูมิภาคอื่น ๆ ด้วย เพื่อทำการศึกษาเปรียบเทียบผลการวิจัยที่
พบกับเจ้าคณะตำบลที่ปฏิบัติงานต่างท้องที่กัน

บรรณานุกรม

- การศาสนา, กรม. คู่มือพระสังฆาธิการ เรื่องการปกครองคณะสงฆ์ สำนักงานเลขาธิการมหาเถรสมาคม กรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ : การศาสนา, 2544
- . คู่มือพระสังฆาธิการ พระวินยาธิการ ฝ่ายสังฆกรรม สำนักงานเลขาธิการมหาเถรสมาคม กรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ : การศาสนา, 2544
- . คำอธิบายกฎหมายมหาเถรสมาคมและการปกครองคณะสงฆ์. กรุงเทพฯ : การศาสนา, 2547
- กัลยาณี สนิทสุวรรณ. ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และบุคลิกภาพกับผลการปฏิบัติงานของพนักงานกลุ่มธุรกิจโทรคมนาคมเครือเจริญโภคภัณฑ์. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (วิทยาศาสตร์) กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2542.
- เกียรติคุณ วรกุล. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และผลการปฏิบัติงานของหัวหน้างานระดับต้นในโรงงานอุตสาหกรรมประกอบชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์. วิทยานิพนธ์ วท.ม (วิทยาศาสตร์) : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2545
- เกษม จันทสร. ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการต้านทานการเสพยาบ้าของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น. ภาคนิพนธ์ ศศ.ม. (จิตวิทยา) กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2541.
- โกวิทย์ โปษยานนท์และปรัชญา เวสารัชช์. การจัดโครงสร้างและระบบการควบคุมที่ดีในองค์กรภาครัฐ ใน เอกสารประกอบการสอนหลักสูตรการบริหารงานภาครัฐและกฎหมายมหาชนสำหรับนักบริหารระดับสูง. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยการเมืองการปกครอง สถาบันพระปกเกล้า, 2545.
- โกศล มีคุณ และณรงค์ เทียมเมฆ. ผลของการฝึกใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมที่มีต่อลักษณะและพฤติกรรมจริยธรรมของครู. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, 2545 .
- งามตา วนินทานนท์. ลักษณะทางพุทธศาสนาและพฤติกรรมศาสตร์ของบิฑามารดาที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูบุตร. รายงานการวิจัยฉบับที่ 50. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2536.
- งามพิศ สัตย์สงวน. หลักมานุษยวิทยา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.

- จรรยา สุวรรณทัต. ควบกับการพัฒนาค่านิยมในครอบครัว : ประมวลบทความวิชาการที่
 บรรยายในโอกาสต่าง ๆ ภายในประเทศ พ.ศ.2511 -2526. หน้า 225- 261. กรุงเทพฯ
 : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2526.
- ชัยยุทธ กุลตั้งวัฒนา และคณะ. ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมจริยธรรมใน
 การบริการของมัคคุเทศก์ไทย. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการวิจัย
 แห่งชาติ, 2547.
- ชาญญา ลีศรีตระกูล. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการทำงานของเจ้าหน้าที่เทศกิจสังกัด
 กรุงเทพมหานครภายใต้ระบบการบริหารจัดการที่ดี. ปรินญาณิพนธ์ วท.ค. (จิตวิทยา)
 กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2552.
- ชวนชัย เชื้อสาธุชน. ตัวบ่งชี้ทางจิตสังคมของพฤติกรรมประหยัดทรัพยากรของอาจารย์ใน
 สถาบันราชภัฏ. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ, 2546.
- ณัฐสุดา สุจินันท์กุล. ปัจจัยด้านครอบครัว การทำงาน และลักษณะส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้อง
 กับพฤติกรรมการพยาบาลของพยาบาลวิชาชีพ. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (วิจัย
 และพัฒนาการศึกษา) กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2541.
- ตุลา มหภาพสุธานนท์. หลักการจัดการ หลักการบริหาร. กรุงเทพฯ : ชาติพัฒนา, 2545.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. รูปแบบปฏิสัมพันธ์นิยมเพื่อการวิจัยสาเหตุของพฤติกรรมและพัฒนา
 พฤติกรรมมนุษย์. วารสารทันตภิบาล. 10(2) : 105 - 108, 2531.
- _____. ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรมกับพฤติกรรมการทำงานของข้าราชการไทย. วารสาร
 จิตวิทยา. 1(1) : 81 - 89, 2537.
- _____. การวัดทัศนคติ. เอกสารเพื่อการอบรมวิจัยทางการศึกษา. ม.ป.พ. : ม.ป.ท.
 (สำเนา) 2539.
- _____. ความเชื่อและการปฏิบัติทางพุทธศาสนาของคนไทย : การปลูกฝังอบรม
 และคุณภาพชีวิต. กรุงเทพฯ : คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหาร
 ศาสตร์, 2540.
- _____. ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรม การวิจัยและการพัฒนาบุคคล. พิมพ์ครั้งที่ 3.
 กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจจนึก. จริยธรรมของเยาวชนไทย. กรุงเทพฯ :
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2520.

- ดวงเดือน คันทะพรหม. ความสัมพันธ์ระหว่างความถนัดทางการเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และเจตคติต่อวิชาวิทยาศาสตร์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยทางการศึกษา) มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2543.
- ดวงพร หุตะเสวี. การศึกษาจดหมายในอาชีพ แรงจูงใจในการบริหารและพฤติกรรมการทำงานของผู้บริหารระดับกลางในธนาคารไทยพาณิชย์. วิทยานิพนธ์. วท.ม. (จิตวิทยา) กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2544.
- เต็มศักดิ์ ทวณิช. จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดดูเคชั่น, 2546.
- ธงชัย ชื่นประสิทธิ์. วิทยาการบริหาร : สำหรับนักบริหารมืออาชีพในยุคโลกาภิวัตน์. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2541.
- ธงชัย สันติวงษ์. จิตวิทยาการพัฒนารัพยากรรมมนุษย์. กรุงเทพฯ : กล้าไม้, 2537.
- นิชาภัทร โพธิ์บาง. ลักษณะจิตใจและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการทำงานราชการอย่างมีจริยธรรมของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2550.
- นิ่มนวล หมั่นธรรม. ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการทำงานของพนักงานไทยในบริษัทข้ามชาติ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2546.
- นืออน พิณประดิษฐ์. ตัวบ่งชี้ทางจิตสังคมของพฤติกรรมการทำงานข้าราชการตำรวจสังกัด ตำรวจภูธรภาค 4. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, 2547.
- นืออน พิณประดิษฐ์ และคณะ. ตัวบ่งชี้ทางจิตสังคมของพฤติกรรมการทำงานในข้าราชการตำรวจ สังกัดตำรวจภูธรภาค 4. [ม.ป.ท. : ม.ป.พ.], 2546.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. โมเดลลิสเรล : สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.
- บั้งอร โสฬส และอัจฉรา วงศ์พัฒนามงคล. การศึกษาความเครียดในการทำงานของผู้บริหารในวงราชการไทย : วิเคราะห์ปัจจัยสาเหตุและผลของความเครียด. กรุงเทพฯ : สำนักวิจัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2539.
- บุญชม ศรีสะอาด. การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2545.
- บุญรับ ศักดิ์มณี. การเสริมสร้างจิตลักษณะเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการทำงานราชการ. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. (จิตวิทยา) กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2532.

- เบญจวรรณ วันดีศรี. การศึกษาความเป็นธรรมชาติของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลใน
จังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.(สังคมศาสตร์) กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏ
ธนบุรี, 2546.
- ปธาน สุวรรณมงคล. สรุปผลการทดลองตามโครงการส่งเสริมการบริหารจัดการที่ดีโดยการ
กระจายอำนาจส่วนท้องถิ่น : ข้อเสนอเพื่อการขยายผล. วันที่ 18 - 19 กันยายน 2543
ณ โรงแรมจุฬาลักษณ์ เขาใหญ่รีสอร์ท, 2543.
- ประทาน คงฤทธิศึกษากร. การบริหารงานการปกครองท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : บรรณกิจ, 2540.
- ประเทือง เลื่อนมโศ. ปัญหาการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมในสถานศึกษาชั้น
พื้นฐานที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 1 - 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคพื้น
เขต 2. วิทยานิพนธ์ ศ.ม. (หลักสูตรและการสอน) มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏ
มหาสารคาม, 2548.
- ประสงค์ ประณีตพลกรัง และคณะ. ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ. กรุงเทพฯ : ธีระฟิล์มและ
ไซเท็ก, 2541.
- ผ่องพรรณ แว่วพิเศษ. ลักษณะจิตสังคมเพื่อการป้องกันพฤติกรรมทะเลาะวิวาทของวัยรุ่น.
ปริญญาานิพนธ์ ศศ.ม.(จิตวิทยา) กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย ศรีนคริทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2534.
- พงศธร เจริญชอุมาล. การเห็นแบบอย่างกับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของเจ้าหน้าที่
ตำรวจชั้นประทวนในสถานีตำรวจภูธร จังหวัดขอนแก่น. ปริญญาานิพนธ์
ศษ.ม.(จิตวิทยาการศึกษา) ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2537.
- พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542. กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์, 2546.
- “พระราชบัญญัติการปกครองคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505” ราชกิจจานุเบกษา.
พระครูปลัดทะเล มหณฺณโว. บทบาทของพระวินยธิการตามทัศนะของพระสงฆ์ในเขต
พญาไทกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ พช.ม. (การจัดการเชิงพุทธ). อยุธยา :
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2553
- พระธรรมปิฎก (ประยุทธ์ ปยุตฺโต). นิติศาสตร์แนวพุทธ. กรุงเทพฯ : มูลนิธิพุทธธรรม,
2541.
- _____. พุทธวิธีแก้ปัญหา เพื่อศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ : สหธรรมิก, 2537.
- พระมหาจรูญ เมาลิกุล. พระพุทธศาสนากับสังคมไทย : ศึกษากรณีพระวินยธิการในเขตดุสิต.
สารนิพนธ์ ร.ป.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์) กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกริก, 2547

- พระมหาเจริญ จันทร์จริง. บทบาทพระวินัยการต่อการรักษาพระวินัยของพระสงฆ์ไทย.
 ปริญญาโท อย.ม. (ศาสนาเปรียบเทียบ). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2542
- พระวิจิตร สมคำภา. บทบาทการปฏิบัติงานของศูนย์ปฏิบัติการของพระวินัยการในการตรวจ
 ตราพระภิกษุสามเณรที่ประพฤติตนไม่เหมาะสม. สารนิพนธ์ รป.ม. (นโยบายและ
 การวางแผน) กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกริก, 2539
- พรรณราย พัทธ์เจริญ. จิตลักษณะและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมสุขภาพและจิตของ
 ข้าราชการสูงอายุ. ภาคนิพนธ์ ศศ.ม.(สังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา) กรุงเทพฯ : สถาบัน
 บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2543 .
- เพ็ญแข ประจันปัจจนิก และคณะ. เอกสารประกอบการเรียนวิชาสังคมวิทยา. กรุงเทพฯ :
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520.
- ยงยุทธ เกษากร. ภาวะผู้นำและการจูงใจ. กรุงเทพฯ : ศูนย์เอกสารและตำรา สถาบันราชภัฏ
 สวนดุสิต, 2514.
- วิภาญจน์ เตือนดาว. ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการขับขี้อย่างปลอดภัย
 ของพนักงานขับรถโดยสารประจำทาง ขสมก. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.(พัฒนาสังคม).
 กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2546.
- รังสรรค์ สิงห์เลิศ. ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏ
 มหาสารคาม, 2551.
- _____ การใช้สถิติที่ไม่ใช่พารามิเตอร์ในการทดสอบสมมติฐาน : เอกสารประกอบการ
 บรรยาย วิชา สถิติขั้นสูงเพื่อการวิจัย. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม,
 2554.
- ลินดา สุวรรณดี. ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมลดปริมาณขยะ ของนักเรียน
 ในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการรุ่งอรุณ. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (พัฒนาสังคม) กรุงเทพฯ :
 สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2543.
- วิเชียร ธรรมาธร. ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการทำงานอย่างมีจริยธรรม
 เจตคติของข้าราชการกรมกำลังพลทหารอากาศ. วารสารจิตพฤติกรรมศาสตร์ :
 แบบพฤติกรรมไทย. 1(2) 97 -114, 2547.
- วิศรา รัตนสมัย. การรับข่าวสารเพื่อสร้างความตระหนักสำนึกของประชาชนเกี่ยวกับการ
 ตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) จังหวัดสงขลา.
 วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (สังคมศาสตร์) กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2543.

- วิลาศลักษณ์ ชั่ววัลดี และคณะ. รายงานการวิจัย กรณีศึกษาบุคคลตัวอย่างและเครื่องชี้วัด เพื่อนำไปสู่การพัฒนาพฤติกรรมข้าราชการยุคใหม่. รายงานการวิจัยฉบับที่ 100 สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, 2547.
- วีระชัย บุญจรีนาค. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ขององค์การค้าของคูรูสภา. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (จิตวิทยา) กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2542.
- วีรติ ปานศิลา. การถ่ายทอดทางสังคมในการทำงาน จิตลักษณะและการรับรู้เกี่ยวกับบทบาทที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการทำงานของบุคลากรสาธารณสุขระดับตำบลภาคเหนือในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ วท.ด. (จิตวิทยา) กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2542..
- ศิริพร ประโยค. ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบห้าประการของบุคลิกภาพ แรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์ กับผลการปฏิบัติงานของหัวหน้างานระดับกลางในโรงงานอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ กรณีศึกษา : บริษัท ไร่ (ประเทศไทย) จำกัด. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (จิตวิทยา) กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2542.
- ศักดิ์ชัย นิรัญทวี. ความแปลกแยกกับพฤติกรรมการทำงานของครู สังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศศ.ด. (พัฒนาการศึกษา) กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532.
- ศุภชัย สุพรรณทอง. ปัจจัยทางจิตและสถานการณ์ที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมเลวร้ายของนักเรียนของนักศึกษาสถาบันราชภัฏ. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (จิตวิทยา) กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2544.
- สมคิด บางโม. หลักการจัดการ. กรุงเทพฯ : วิทยาพัฒน์, 2539.
- สัญญา สัญญาวิวัฒน์. คุณภาพและคุณธรรมในการพัฒนาประเทศ. กรุงเทพฯ : เจ้าพระยาการพิมพ์, 2527.
- สุดใจ บุญอารีย์. ผลการฝึกความสามารถด้านกรู้คิดและความสามารถในการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม ที่มีต่อทัศนคติต่อพฤติกรรมจริยธรรมของนักศึกษา : รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ, 2546.
- สุชา จันท์เอม. จิตวิทยาทั่วไป. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2522.
- สุพัตรา สุภาพ. สังคมและวัฒนธรรมไทย : ค่านิยม : ครอบครัว : ศาสนา : ประเพณี. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2520.

- สุภาภรณ์ อาษาสร้อย. ศึกษาแบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ 5 รูปแบบ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา) มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2542.
- อภิรดี โสภางค์. ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการทำงานอย่างมีจริยธรรมของเจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้. ภาคนิพนธ์ ศศ.ม. (การพัฒนาศึกษา) กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2547.
- อุบล เลี้ยววาริณ. ความสำคัญของการศึกษาที่มีต่อจิตลักษณะ และพฤติกรรมสุขภาพของผู้ปฏิบัติงานในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ค.(จิตวิทยาการศึกษา) กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2534.
- อุทัย หิรัญโต. สารานุกรมศัพท์สังคมวิทยา- มานุษยวิทยา. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2526.
- อัจฉรา วงศ์พัฒนามงคล. ตัวแปรทางพฤติกรรมศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาคือใน ระดับบัณฑิตศึกษา. วิทยานิพนธ์ วท.ม.(จิตวิทยา) กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2533.
- Holland, J.L. *Making Vocational Choice : A Theory o Career*. New Jersey : Prentice-Hall, 1973.
- Joreskog, K.G. and S.Sorbom. *LISREL 8 User's Reference Guild*. Chicago : Scientific Software International , 1998.
- Koberg , C.S. R.W,Boss. J.C,Senjem and E.A., Goodman. Antecedents and Outcomes of Empovverman. *Group and Organization Mangaement*. 24 (1) : 71 - 79, 1999.
- Yamane. T. *Statistics An Introductory Analysis*. 3 th ed. New York : Harper and Row, 1973.